

**UCHWAŁA NR XXXI/304/2020
RADY MIEJSKIEJ W OGRODZIENCU**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218, 956 ze zm.)

Rada Miejska w Ogrodzieńcu uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Małgorzata Janoska

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026

WSTĘP

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Podstawową grupą społeczną pełniącą istotne funkcje stanowi rodzina. Dom ma być miejscem w którym czujemy się bezpieczni, jesteśmy kochani, chronieni.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna- jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenia jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna- to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna- to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna- to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie- to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Ogrodzieniec ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021-2026. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza zjawiska przemocy na terenie gminy Ogrodzieniec

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy zjawiska przemocy w gminie Ogrodzieniec. W 2020 roku założono 15 nowych „Niebieskich Kart” a 3 kontynuowano z ubiegłego roku. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków działający pod wpływem alkoholu.

Na terenie gminy Ogrodzieniec przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Tabela 1 Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych OPS w Ogrodzieńcu

	Niebieskie Karty 2018	Niebieskie Karty 2019	Niebieskie Karty 2020
Pracownicy socjalni			
Policja	13	15	15
Oświata		2	
Służba zdrowia			
GKRPA			
Razem	13	17	15

Źródło: rejestr wpływu „Niebieskich Kart” Zespołu Interdyscyplinarnego w Ogrodzieńcu.

W ramach prowadzonych procedur Niebieskich Kart w latach 2018-2020 odbyło się 145 potkań grup roboczych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie danych w poszczególnych latach.

Tabela 2. Liczba spotkań grup roboczych w latach 2018-2020

	Liczba spotkań grup roboczych
2018	44
2019	57
2020	44
Razem	145

Źródło: opracowanie własne.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ogrodzieniec,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
4. diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy,
5. podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
6. udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
7. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec
3. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 218, 956).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn.zm.).
3. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1492).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1444, 1517).
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1359).

V. Zasoby Gminy Ogrodzieniec w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie- specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne- instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komisariat Policji,
 - Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Placówki oświatowo-wychowawcze,
 - Zakład Opieki Zdrowotnej,
 - Organizacje pozarządowe,
 - Parafie,
 - Inne.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

1. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
2. dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
3. dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. silne więzi rodzinne,
6. chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

1. stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
2. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
3. brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
4. problem uzależnienia od alkoholu w rodzinie,
5. ubóstwo,
6. brak infrastruktury socjalnej w gminie,
7. brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
8. brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ogrodzieniec

Działania:

1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:
 - pracownicy socjalni,
 - przedstawiciele oświaty,
 - przedstawiciele policji,
 - kuratorzy sądowi,
 - przedstawiciele Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - przedstawiciele ochrony zdrowia,
 - przedstawiciele organizacji pozarządowych,
 - inni w zależności od zasobów,
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
 - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
 - udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.
2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
 - propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy,
 - obalanie mitów na temat przemocy,
 - szkolenie na temat przemocy,
 - przeprowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
 - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania negatywne

- wobec przemocy,
 - organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców np. w świetlicach wiejskich,
 - dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
 - organizowanie konkursów np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.
3. Podmioty realizujące działania:
- placówki oświatowo-wychowawcze,
 - Świetlica Środowiskowa
 - Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - Gminny Zespół Interdyscyplinarny
 - Inne, w zależności od zasobów Gminy.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interdyscyplinarnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - Udzielanie informacji dotyczących bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w środowiskach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia” i „Pomarańczowa Linia”.
Podmiot realizujący działanie: Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.
 - Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
Podmioty realizujące działanie:
 - Policja,
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - zespół interdyscyplinarny,
 - gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - przedstawiciele oświaty,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
Podmioty realizujące działanie:
 - Policja,
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,

- zespół interdyscyplinarny,

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Ogrodzieniec są środki własne gminy będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.